

Oikeusministeriö
Lausuntopalvelu.fi

VN/10633/2021

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE SAKON JA MUIDEN OMAISUUTEEN
KOHDISTUVIEN SEURAAMUSTEN TÄYTÄNTÖÖNPANOJA KOSKEVAKSI
LAINSÄÄDÄNNÖKSI**

Oikeusministeriön asettama työryhmä on mietinnössään (19.3.2024) ehdottanut sakon täytäntöönpanosta annetun lain kokonaisvaltaista uudistamista, ja hallitus on antamassa eduskunnalle lainsäädäntöehdotuksen, jonka tavoitteena on muun muassa selkeyttää ja yhtenäistää sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisten seuraamusten täytäntöönpanoa ja selventää eri viranomaisten vastuita näissä. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään sujuvoittamaan ja yhdenmukaistamaan täytäntöönpanomenettelyitä. Tietojärjestelmä uudistusten myötä prosesseja on myös tarkoitus automatisoida ja karsia manuaalista työtä.

Kaupan liitto haluaa kohteliaimmin todeta seuraavaa:

Ehdotetun kaltaiset lainsäädäntömuutokset ovat tervetulleita ja tarpeellisia, jotta oikeushallinnon resursseja voitaisiin jatkossa käyttää tehokkaammin ja kohdentaa entistä paremmin. On kaikkien etu, että käsittelyaikoja saataisiin uudistusten myötä toivottavasti lyhennettyä ja resurssit riittäisivät nykyistä paremmin.

Yhdenvertainen ja tasapuolinen kohtelu edellyttäisi, että rikosasiat, myymälävarkauksista vakavampiin rikoksiin, pystyttäisiin aina käsittelemään niin, että tekijä saa asianmukaisen tuomion ja siihen kuuluvan rangaistuksen sekä vahingonkärsijä oikeutetun korvauksen. Kaupan yritysten tekemistä rikosilmoituksista merkittävä määrä päättyy tutkinnan keskeyttämiseen tai syyttämättä jättämiseen. Lisäksi rikoksen tekijä voidaan jättää ilman rangaistusta ja kaupan yritys samalla korvauksitta niin sanotulla konkurrenssiperusteella, kun tekijä on syyllistynyt muihinkin rikoksiin, eikä varkaus koventaisi määrättävää rangaistusta. Näissä tapauksissa ala ei koe saavansa oikeutta. Kauppa kannattaa ehdottomasti toimintaa selkeyttäviä lainsäädäntömuutoksia ja digitalisaation hyödyntämistä prosessien tehostamiseksi, jotta oikeushallinnon resursseja voitaisiin käyttää paremmin ja täytäntöönpanoa tehostaa.

Yleisen resurssien käytön tehostamisvaikutuksen lisäksi Kaupan liitto haluaa kiinnittää huomiota erityisesti sakon muuntorangaistuksen määräämismenettelyn kehittämiseen. Tässä tietojärjestelmien kehittämisellä ja digitalisaatiolla on olettavasti tärkeä merkitys, kuten esityksen perusteluissa todetaan. Koska kyseessä on kuitenkin lainsäädännön kokonaisvaltaisempi uudistus suhteellisen pitkälle tulevaisuuteen, toivoisimme lisäksi ehdotettuja muutoksia vielä voimakkaammin resurssikysymykseen positiivisesti vaikuttavia ratkaisuja sakon muuntorangaistuksen määräämismenettelyyn. Mielestämme Syyttäjälaitoksen lausuntopalvelussa esittämät vaihtoehdot tulisi vakavasti punnita vartenotettavina malleina. Kirjallinen menettely, ja vielä voimakkaammin esitetty vaihtoehto 3, vankeusmääräys jo sakkotuomiossa, olisi syyttäjäresurssien kannalta erittäin tehokas. Uskomme, että voimakas kirjaus sakkotuomiossa olisi jo sellaisenaan omiaan tehostamaan sakonmaksua eikä tämä merkittävästi lisäisi painetta vankiloissa. Todetaanhan esityksessäkin, että jo muuntorangaistusmenettelyn käynnistäminen johtaa valtaosassa tapauksista sakkojen maksamiseen.

Kunnioittavasti

KAUPAN LIITTO Kari Luoto
toimitusjohtaja